

Odbor za prava žena i jednakost spolova

2019/2028(BUD)

2.10.2019

MIŠLJENJE

Odbora za prava žena i jednakost spolova

upućeno Odboru za proračune

o Nacrtu općeg proračuna Europske unije za finansijsku godinu 2020.
(2019/2028(BUD))

Izvjestiteljica za mišljenje: Frances Fitzgerald

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za prava žena i jednakost spolova poziva Odbor za proračune da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uključi sljedeće prijedloge:

- A. budući da se Unija temelji, između ostalog, na vrijednosti ravnopravnosti između žena i muškaraca te da se u članku 8. Ugovora o funkcioniranju Europske unije navodi da Unija u svim svojim aktivnostima teži uklanjanju nejednakosti i promicanju ravnopravnosti između muškaraca i žena te stoga zahtjeva da rodna ravnopravnost bude sastavni dio svih politika te da se odražava na svim razinama proračunskog postupka uključivanjem rodno osviještenih politika i izradom proračuna uzimajući u obzir rodnu perspektivu; budući da je osiguravanje usklađenosti između njihovih internih proračunskih postupaka i postupaka davanja razrješnice te njihovih vanjskih djelovanja u području promicanja ravnopravnosti spolova ključno za vjerodostojnost Parlamenta i drugih institucija Unije;
- B. budući da proračuni nisu rodno neutralni i da se stoga moraju ustanoviti s jasnim ciljem nediskriminacije i ciljem da oba spola imaju jednakе koristi od njih;
- C. budući da se Unija obvezala na provođenje ciljeva održivoga razvoja, uključujući cilj br. 5 o rodnoj ravnopravnosti;
- D. budući da je Europski parlament u više navrata pozvao da se osiguraju dostatna sredstva za Program o pravima, jednakosti i građanstvu i održavanje što veće vidljivosti specifičnog cilja programa Daphne u okviru tog programa; budući da je Europski parlament pozvao na nastavak svih mjera za borbu protiv nasilja nad ženama neovisnom dodjelom proračunskih sredstava posvećenih tom cilju i u okviru programa Prava i vrijednosti za višegodišnji finansijski okvir (VFO) za razdoblje 2021. – 2027.;
- E. budući da su žene i dalje nedovoljno zastupljene na tržištu rada te u javnom i političkom životu i da one posvećuju nerazmjerne više vremena neplaćenim kućnim poslovima i skrbi u odnosu na muškarce;
- F. budući da se prijedlogom nacrtava općeg proračuna Europske unije za 2020. nastoje i dalje poticati strateška ulaganja i održiv rast kako bi se poduprla gospodarska kohezija i otvorila nova radna mjesta, osobito za mlade, starije i osobe s invaliditetom; budući da je u tom kontekstu važno usredotočiti se i na povećanje sudjelovanja žena, uključujući pripadnica skupine LGBTI, na tržištu rada i to, među ostalim mjerama, ulaganjem u infrastrukturu i javne usluge za potporu ravnoteži poslovnog i privatnog života i povećanjem njihova potencijala u svim sektorima gospodarstva, uključujući digitalizirano gospodarstvo, informacijske i komunikacijske tehnologije te znanost, tehnologiju, inženjerstvo i matematiku (STEM), uključujući i na vodećim položajima, te na smanjenje razlike u zaposlenosti i razlike u plaćama među spolovima;
- G. budući da digitalizacija znatno utječe na tržište rada, pa i tako što otvara nove prilike za zapošljavanje i fleksibilnije uvjete rada kao što je rad na daljinu, koji bi mogao poslužiti kao način boljeg usklađivanja poslovnih i obiteljskih obveza i žena i muškaraca;
- H. budući da je rodna ravnopravnost jedan od glavnih ciljeva Unije, no ujedno cilj za čije se ostvarenje i dalje izdvajaju nedovoljna sredstva; Europski institut za jednakost

spolova 2019. je utvrdio da je samo 1 % strukturnih i investicijskih fondova Unije izdvojeno za promicanje rodne ravnopravnosti u proračunu Unije za 2020., no rodna ravnopravnost i diskriminacija sa sobom nose golem ekonomski trošak i za žene i za društvo; prema procjenama Svjetske banke oko 145 bilijuna EUR gubi se u bogatstvu ljudskoga kapitala kao posljedica rodne neravnopravnosti u plaćama, a prema podacima organizacije UN Women iz 2016., samo u Engleskoj i Walesu troškovi nasilja u obitelji iznose 33 milijarde USD godišnje;

1. ponovno potvrđuje svoj čvrst zahtjev za promicanje jednakosti između žena i muškaraca podržavanjem rodno osviještene politike i uključivanjem rodne perspektive u izradu proračuna na svim razinama proračunskog postupka, među ostalim pri dovršetku pregovora o sljedećem VFO-u te korištenju proračunskim rashodima kao učinkovitim sredstvom za borbu protiv postojećih nejednakosti i promicanje ravnopravnosti između žena i muškaraca; podsjeća da je izrada proračuna kojom se uzima u obzir rodno osviještena politika metodologija koja se mora primjenjivati na sve linije proračuna Unije; podsjeća na važnost povećanja sredstava za rodnu ravnopravnost kako bi se postigao znatan napredak i potrebu za boljim usmjeravanjem i praćenjem financiranja Unije u tom pogledu, posebno u slučaju država članica koje krše vladavinu prava i imaju negativne reakcije u pogledu prava žena;
2. naglašava da izrada proračuna koja obuhvaća rodnu perspektivu mora postati neizostavan dio proračunskog postupka u svim proračunskim linijama, a ne samo u programima u kojima je rodni utjecaj očitiji, da bi se proračunska potrošnja pretvorila u učinkovit instrument za promicanje rodne ravnopravnosti;
3. podsjeća na to da je izrada proračuna kojom se obuhvaća rodna perspektiva jedna dimenzija šire strategije za uvođenje rodno osviještene politike te ističe važnost provedbe rodno osviještene politike u svim fazama političkog ciklusa;
4. podsjeća na to da je jedan od uvjeta za provedbu izrade proračuna koja obuhvaća rodnu perspektivu predvidjeti neovisne proračunske linije za ciljna djelovanja povezana s ciljevima rodne ravnopravnosti; stoga ponavlja svoje zahtjeve da se jedna proračunska linija dodijeli cilju u programu REC posvećenom promicanju rodne ravnopravnosti i unapređivanju rodno osviještene politike;
5. žali zbog tendencije zabilježene proteklih godina da se sredstva Unije koja se upotrebljavaju za borbu protiv svih oblika nasilja nad ženama, djevojkama i djevojčicama smanjuju i ponovno potvrđuje svoj zahtjev za povećanje sredstava za specifični cilj programa Daphne u okviru postojećeg Programa o pravima, jednakosti i građanstvu te da se to povećanje odražava u programu Prava i vrijednosti; poziva na jamčenje odgovarajućeg financiranja mjera usmjerenih na borbu protiv nasilja nad ženama, djevojkama i djevojčicama, uključujući genitalno sakacanje žena i trgovinu ljudima, posebno u svrhu seksualnog iskorištavanja, u okviru učinkovite provedbe Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji; poziva na pružanje potpore programima i mjerama kojima se posebno nastoji riješiti problem uznemiravanja, uključujući seksualno uznemiravanje;
6. poziva države članice da bez odgode ratificiraju Istanbulsku konvenciju o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, posebno u pogledu uloge te Konvencije u zaštiti žena, djevojaka i djevojčica od nasilja te ekonomskog učinka na

žrtve i društva koji iz tog nasilja proizlazi; poziva da se relevantni fondovi Unije koriste kao pomoć za pripremu ili nastavak djelovanja za provedbu Istanbulske konvencije u državama članicama;

7. naglašava da je potrebno nastaviti sa svim djelovanjima usmjerenima na sprečavanje i suzbijanje svih oblika nasilja nad ženama u okviru programa koji će zamijeniti Program o pravima, jednakosti i građanstvu u sljedećem razdoblju VFO-a uz neovisnu dodjelu sredstava za borbu protiv rodno uvjetovanoga nasilja nad ženama i posebnu pozornost usmjerenu na borbu protiv trgovine ljudima, seksualnog iskorištavanja te kulture časti i nasilja zbog povrede časti;
8. naglašava da je potrebno dodijeliti posebna finansijska sredstva za potporu najranjivijim ženama, djevojkama i djevojčicama u našem društvu, posebice ženama s invaliditetom, ženama izbjeglicama i ženama koje su žrtve trgovanja ljudima i zlostavljanja; u tom smislu podupire povećanje i odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje dvaju potprograma Programa o pravima, jednakosti i građanstvu;
9. naglašava da je potrebno povećati proračunska sredstva kojima se podupire pristup žena spolnom i reproduktivnom zdravlju i pravima, i u Uniji i izvan nje, jer se taj pristup sve više dovodi u opasnost;
10. traži od Unije da podupre organizacije i aktiviste posvećene pravima žena i njihov rad te da poveća njihovu zastupljenost u europskim procesima donošenja odluka;
11. ponavlja svoj zahtjev za povećanje sredstava u okviru strukturnih fondova Unije za podupiranje ekonomskih i socijalnih prava žena, posebno mjerama za povećanje sudjelovanja žena u tržištu rada i ulaganja u kvalitetne usluge javne skrbi;
12. naglašava važnost upotrebe europskih strukturnih i investicijskih fondova, to jest Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) i Europskog socijalnog fonda (ESF), za promicanje zapošljavanja žena, pa i financiranjem kvalitetnih i pristupačnih objekata za pružanje skrbi;
13. poziva na to da se dodijele proračunska sredstva za potporu poduzetništvu i ekonomskoj neovisnosti žena te za jamčenje i poticanje pristupa žena specijaliziranom stručnom osposobljavanju, pristupačnim zajmovima i vlasničkom kapitalu preko programa i fondova Unije kao što su program COSME, Obzor 2020. i Europski socijalni fond kako bi se u najvećoj mjeri povećalo sudjelovanje žena na tržištu rada, osobito samohranih majki, njegovateljica i žena koje se vraćaju na tržište rada nakon duge stanke, kako bi se povećala mogućnost njihova zapošljavanja; u vezi s tim fondovima, koji bi trebali raspolagati dostatnim sredstvima, traži potporu za promicanje rodne ravnopravnosti u sklopu obrazovanja i zdravstvene skrbi te na veće obuhvaćanje rodne perspektive i cilja postizanja rodne ravnopravnosti u svakom od programa;
14. sa zabrinutošću prima na znanje mali broj studentica koje studiraju predmete povezane s informacijskom i komunikacijskom tehnologijom (IKT) te ponovno naglašava da treba vratiti proračun koji je Komisija predložila u tom području; u cilju smanjenja rodno uvjetovanog digitalnog jaza potrebno je odgovarajuće financiranje kako bi se poboljšalo obrazovanje, poduprle poduzetnice u digitalnom sektoru i povećao broj kampanja podizanja svijesti;

15. naglašava da je potrebno prevladati razliku koja postoji u digitalizaciji između žena i muškaraca jer ona vodi znatnim nejednakostima na tržištu rada, i to izdvajanjem sredstava za obrazovanje i osposobljavanje te za pružanje potpore samozaposlenim ženama;
16. naglašava da je potrebno izdvojiti sredstva za poticanje interesa žena za digitalnu ekonomiju i sektore kao što su IKT i STEM te da im je u tom kontekstu potrebno pružiti potporu;
17. naglašava važnost odgovarajuće dodjele sredstava za Inicijativu za zapošljavanje mladih radi borbe protiv osobito visokih stopa nezaposlenosti mladih; poziva na to da se zajamči jednak sudjelovanje djevojčica i mladih žena u mjerama koje su obuhvaćene tom inicijativom te da se posebna pozornost posveti kvalitetnim ponudama osposobljavanja i zapošljavanja koje su njima namijenjene, osobito digitaliziranu ekonomiju te sektore IKT-a i STEM-a u kojima su žene iznimno nedovoljno zastupljene u smislu obrazovanja i osposobljavanja kao i u smislu zapošljavanja, što dovodi do digitalnog jaza između muškaraca i žena; smatra da bi mjere poput Inicijative za zapošljavanje mladih trebale doprinijeti ne samo uključivanju mladih u tržište rada, već i promicanju kvalitetnog zapošljavanja; potvrđuje da bi posebnu pozornost trebalo posvetiti i financiranju kvalitetnog osposobljavanja kad je riječ o pitanjima seksizma, seksualnog uznemiravanja, zlostavljanja i govora mržnje uz poticanje jednakoga sudjelovanja djevojčica, djevojaka te dječaka i mladića;
18. podsjeća da žene i djeca čine vrlo velik broj izbjeglica i tražitelja azila koji ulaze u Uniju; ističe da je rodno osviještena politika također jedno od temeljnih načela Fonda za azil, migracije i integraciju (FAMI) i ponavlja svoj poziv na uzimanje u obzir rodne dimenzije u migracijskim politikama i politikama azila dodjelom posebnih sredstava za sprečavanje rodno uvjetovanog nasilja te osiguranjem pristupa zdravlju i reproduktivnom zdravlju i pravima;
19. naglašava da je ključno da se zajamči odgovarajući proračun za ljudski razvoj za postizanje Program održivog razvoja do 2030. i ciljeva održivog razvoja, uključujući cilj br. 5; podsjeća na obvezu Unije da uloži 20 % službene razvojne pomoći u ljudski razvoj i traži da se odgovarajuća sredstva za ljudski razvoj iskoriste za podupiranje mjera i projekata usmjerenih na iskorjenjivanje siromaštva žena i djece; bolju i veću integraciju na tržištu rada; ukidanje nejednakosti u plaćama između muškaraca i žena; borbu protiv nasilja nad ženama, djecom i mladima; i da se poboljša pristup zdravlju, uključujući spolno i reproduktivno zdravlje i prava, obrazovanju, rodnoj ravnopravnosti i socijalnoj zaštiti u okviru programa „Globalna javna dobra i izazovi”;
20. traži da se proračunom obuhvati genitalno sakaćenje žena kako bi se za borbu protiv njega i dalje izdvajala sredstva u okviru programa vanjskog djelovanja, uključujući Instrument za razvojnu suradnju;
21. naglašava da je u posljednjem desetljeću zbog izbijanja ekonomske i finansijske krize došlo do povećanja ekonomskih, socijalnih, radnih, tržišnih i rodnih nejednakosti unutar i između država članica; podsjeća na važnu ulogu Europskog instituta za ravnopravnost spolova u podizanju razine osviještenosti o razmjerima i uzrocima rodne neravnopravnosti u Uniji te poziva da se adekvatno financiraju proračun, plan radnih mesta i neovisnost Instituta, čime će se zajamčiti njegov nesmetan rad, i provode

ambiciozni projekti; također poziva da se povećaju sredstva za proračunsku liniju „Promicanje nediskriminacije i ravnopravnosti”;

22. napominje da je Europski institut za ravnopravnost spolova utvrdio 2019. da se rodno osviještenu politiku „tretira kao temu koja nema velik učinak na stvarni sadržaj programa za financiranje”; stoga traži čvrste i sveobuhvatne mjere za poboljšanje rodno osviještene politike, uključujući ponovnu usmjerenost na promicanje odgovornosti i transparentnosti u proračunskom planiranju te povećanje rodnog sudjelovanja u proračunskom procesu;
23. posebno preporučuje da se povećaju finansijska sredstva za promicanje zaštite majčinstva, roditeljstva i ranog djetinjstva preko odgovarajućih programa; u tu svrhu poziva na pridavanje posebne važnosti zdravlju majki i djece u proračunu EU-a za 2020.; isto tako, preporučuje da se zajamče sredstva za zaštitu, promicanje i potporu dojenju, čime bi se doprinijelo nastojanjima da se do 2025. na svjetskoj razini ostvari cilj Svjetske zdravstvene organizacije da najmanje 50 % djece bude isključivo dojeno tijekom prvih šest mjeseci života, što bi iziskivalo, uz ostale mjere, da rodiljni i očinski dopust bude dovoljno dug i dovoljno dobro plaćen;
24. traži da se proračunska sredstva usmjere na konkretnе potrebe različitih skupina žena koje se suočavaju s čitavim nizom ekonomskih problema, a među njima su: nemogućnost kupovanja ženskih higijenskih proizvoda među mladim djevojkama zbog neimaštine, ekonomski oskudica umirovljenica koje žive same i razlika u mirovinama između spolova, neplaćene njegovateljske obveze i nedostatak vremena koji doživljavaju majke i njegovateljice te socioekonomski isključenost i diskriminacija žena afričkog i azijskog podrijetla i pripadnica etničkih manjina pri zapošljavanju.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	30.9.2019	
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0:	19 5 1
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Christine Anderson, Annika Bruna, Belinda De Lucy, Frances Fitzgerald, Jackie Jones, Sandra Pereira, Pina Piccierno, Samira Rafaela, Elżbieta Rafalska, Evelyn Regner, María Soraya Rodríguez Ramos, Christine Schneider, Elissavet Vozemberg-Vrionidi	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Isabella Adinolfi, Lena Düpont, Lina Gálvez Muñoz, Marina Kaljurand, Elena Kountoura, Alessandra Moretti, Alexandra Louise Rosenfield Phillips, Pernille Weiss	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Mazaly Aguilar, Enikő Györi, Pär Holmgren, Kathleen Van Brempt	

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

19	+
PPE	Lena Düpont, Frances Fitzgerald, Christine Schneider, Pernille Weiss, Elissavet Vozemberg-Vrionidi
S&D	Lina Gálvez Muñoz, Jackie Jones, Marina Kaljurand, Alessandra Moretti, Pina Picierno, Evelyn Regner, Kathleen Van Brempt
RE	Samira Rafaela, María Soraya Rodríguez Ramos
GREENS/EFA	Pär Holmgren, Alexandra Louise Rosenfield Phillip
GUE/NGL	Elena Kountoura, Sandra Pereira
NI	Isabella Adinolfi

5	-
ID	Christine Anderson, Annika Bruna
ECR	Mazaly Aguilar, Elżbieta Rafalska
NI	Belinda De Lucy

1	0
PPE	Enikő Győri

Korišteni znakovi:

- + : za
- : protiv
- 0 : suzdržani